

Врз основа на член 27 став (1) од Законот за здравствената заштита („Службен весник на Република Македонија“ број 43/12, 145/12 и 87/13), министерот за здравство донесе

У П А Т С Т В О
ЗА ПРАКТИКУВАЊЕ НА МЕДИЦИНА ЗАСНОВАНА НА ДОКАЗИ ПРИ
АЛЕРГИСКИ АЛВЕОЛИТИС (ФАРМЕРСКИ БЕЛИ ДРОБОВИ ИТН.)

Член 1

Со ова упатство се пропишува третманот на алергиски алвеолитис (фармерски бели дробови итн).

Член 2

Начинот на третман на алергиски алвеолитис (фармерски бели дробови итн.) е даден во прилог, кој е составен дел на ова упатство.

Член 3

Здравствените работници и здравствените соработници ја вршат здравствената дејност на третман на алергиски алвеолитис (фармерски бели дробови итн.) по правило согласно ова упатство.

По исклучок од став 1 на овој член, во поединечни случаи по оценка на докторот може да се отстапи од одредбите на ова упатство, со соодветно писмено образложение за причините и потребата за отстапување и со проценка за натамошниот тек на третманот, при што од страна на докторот тоа соодветно се документира во писмена форма во медицинското досие на пациентот.

Член 4

Ова упатство влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 07-8977/2

30 ноември 2013 година

Скопје

МИНИСТЕР

Никола Тодоров

АЛЕРГИСКИ АЛВЕОЛИТИС (ФАРМЕРСКИ БЕЛИ ДРОБОВИ ИТН.)

МЗД Упатства
10.08.2010

- Основни податоци
- Етиологија
- Симптоми
- Знаци
- Ртг на бели дробови
- Лабораториски испитувања
- Функционални белодробни тестови
- Дијагноза
- Диференцијална дијагноза
- Третман
- Прогноза
- Референци

ОСНОВНИ ПОДАТОЦИ

- Распознавање на алергискиот алвеолитис како причина на рекурентна температура и диспнеа кај фармери.

ЕТИОЛОГИЈА

- Сензибилизација на партикли од мувросани растенија (сено, слама, ѓубре, медиум за одгледување на печурки (фармерски бели дробови-farmers' lung) или излачевини од птици (bird breeders's lung).

СИМПТОМИ

- Симптомите на алергискиот алвеолитис настануваат околу 4-8 часа по експозицијата на алергенот:
  - Диспнеа при напор, тежина во градите и кашлица.
  - Покачена температура, грозница, болка во мускулите и во зглобовите, главоболка.
  - Често гадење, повраќање, потење, губење на телесната тежина и на апетитот.
- Симптомите, најчесто, настануваат по работниот ден или ноќе и се влошуваат во текот на неколку дена. Со повторувачки експозиции нападите се повторуваат и стануваат потешки.
- Во подмолната, субакутна форма (најчеста!) алергискиот алвеолитис може да се манифестира како фебрилна епизода, различен степен на бронхитични симптоми, чувство на малаксаност, губење на апетитот и во тежината и развој на диспнеа при напор. Причината често останува нејасна.
- Симптомите, обично, настануваат за време на сезоната на хранење на животните.

ЗНАЦИ

- Фини испираторни влажни шумови базално обострано.

РТГ НА БЕЛИТЕ ДРОБОВИ

- Нормален наод или дифузни, микронодуларни (“млечни”) засенчувања.

ЛАБОРАТОРИСКИ ИСПИТУВАЊА

- Во раната фаза покачена седиментација и леукоцитоза.
- Преципитирачки антитела на спори од мувла. Присуството на антитела индицира експозиција на сигурна болест.
- Бронхоалвеоларната лаважа покажува силна акумулација на лимфоцити.

ФУНКЦИОНАЛНИ БЕЛОДРОБНИ ТЕСТОВИ

- Гасни анализи: редуциран парцијалниот притисок на кислородот во артериската крв.¹
- Редуциран дифузибилен капацитет.
- Спирометрија:
  - Рестрикција.
  - Некои пациенти манифестираат повторувачки (слични на астма) реверзибилни опструкции.

ДИЈАГНОЗА

- Се базира на типичната клиничка слика.
- Во суспектни нови случаи, потребно е да се контактира со единици за белодробни болести, со цел да се направат без задоцнување дијагностички испитувања (спирометрија и мерење на дифузиониот капацитет) додека пациентот сè уште има симптоми (ако се задоцни со анализите по завршетокот на тегобите сите наоди може да бидат нормални).

ДИФЕРЕНЦИЈАЛНА ДИЈАГНОЗА

- Инфекции на респираторниот тракт, други типови на алвеолитис, опструктивни белодробни болести.

ТРЕТМАН

- Експозициона профилакса (да се избегнува експозицијата на алергенот).
- Пациентот треба да биде на боледување до повлекувањето на тегобите.
- Повторувањето на болеста се превенира со употреба на заштитни средства при работа (маска за лице и автоматизирани прочистувачи на воздухот).
- На фармерите потребно е да се даде финансиска поддршка, затоа што болеста може да се третира како професионална.

ПРОГНОЗА

- Долготрајна и нетретирана болест може да се развие во белодробна фиброза.
- Генерално белодробната функција помалку или повеќе се нормализира ако дијагнозата се постави бргу.

РЕФЕРЕНЦИ

1. Pentti Tukianien , Artikal ID : ebm00137 (006.041) 2005 Duodecim Medical Publications LTD
2. Martinez FJ, Keane MP. Update in diffuse parenchymal lung diseases 2005. Am J Respir Crit Care Med 2006 May 15; 173(10):1066-71. [PubMed](#)
3. Singh N, Davis GS. Review: occupational and environmental lung disease. Curr Opin Pulm Med 2002 Mar; 8(2):117-25. [PubMed](#)

Автори: Vuokko Kinnula Article ID: ebm00137 (006.041)

© 2012 Duodecim Medical Publications Ltd

- 1. EBM Guidelines, 10.08.2010 , www.ebm-guidelines.com.**
- 2. Упатството треба да се ажурира еднаш на 3 години.**
- 3. Предвидено е следно ажурирање во 2015 година.**